

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.1.7.2025

Pani
Bożena Kot
Dyrektor
Sądu Rejonowego dla Krakowa- Nowej Huty
w Krakowie
ul. Przy Rondzie 7
31-547 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/001 Wykonanie budżetu państwa w 2024 r. – wykonanie planu finansowego
Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie, ul. Przy Rondzie 7, 31-547 Kraków (dalej: Sąd lub SR).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bożena Kot, Dyrektor Sądu, od 1 stycznia 2013 r. (dalej: Dyrektor Sądu). (akta kontroli str. 8, 9)
Okres objęty kontrolą	Rok 2024 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2024. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2021-2023 okres obejmuje również te lata.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Wiesław Matras, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/14/2025 z 17 stycznia 2025 r. 2. Marta Wojnarska, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LKR/15/2025 z 17 stycznia 2025 r. (akta kontroli str. 1-4)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2024 r. Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności: – realizacja wydatków budżetu państwa, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2024 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań i prowadzenia ksiąg rachunkowych. Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z <i>wykonania planu dochodów budżetowych</i> z wynikami roku ubiegłego.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: – analizy realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, – szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia², – kontroli prawidłowości udzielenia i realizacji wybranego zamówienia publicznego, – analizy stanu zobowiązań, – analizy prawidłowości sporządzania wybranych sprawozdań, – analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności</i>.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie przez Sąd planu finansowego na 2024 r.
Uzasadnienie oceny ogólnej	W wyniku kontroli 16,3% zrealizowanych wydatków⁴ stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o <i>finansach publicznych</i>⁵. Wydatki dokonywano zgodnie z planem finansowym na zakup materiałów i usług służących realizacji przez Sąd wyznaczonych zadań i celów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w objętym badaniem postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sprawozdania jednostkowe Sądu. Zostały one sporządzone terminowo i na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej Sądu. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały prawidłowość ich sporządzania.

² W 2024 r. dysponentem III stopnia był Dyrektor Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Próba wydatków obejmowała zrealizowane wydatki Sądu po wyeliminowaniu wydatków płacowych.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm., dalej: *ustawa o finansach publicznych*.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Dochody budżetowe
Opis stanu faktycznego	1.1. Dochody Sądu w 2024 r. wyniosły 9211,3 tys. zł i stanowiły 98,5% planu⁷ (9351 tys. zł) oraz 104,8% dochodów wykonanych w 2023 r. (8789,8 tys. zł). Głównymi źródłami dochodów były wpływy z tytułu opłat (§ 0630 <i>Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczonych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego</i>) zrealizowane w wysokości 5667,5 tys. zł (60,7% dochodów wykonanych) oraz z tytułu grzywien (§ 0570 <i>Wpływy z tytułu grzywien od osób fizycznych</i>) wykonane w kwocie 2490,9 tys. zł (27%). Dochody z tych źródeł zostały zrealizowane na poziomie odpowiednio 88,6% i 96,8% planu na 2024 r. oraz na poziomie odpowiednio 94,7% i 110,3% ich wykonania w 2023 r. Wykazane na koniec 2024 r. dochody w § 2980 <i>Wpływy do wyjaśnienia</i> w wysokości 692 tys. zł (7,5%) stanowiły uzyskane wpłaty bez podania sygnatury sprawy czy wniosku, a zatem nie było możliwości przypisania ich do odpowiedniego paragrafu. Zgodnie z pismem z 20 października 2016 r. Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej Ministerstwa Sprawiedliwości były one na bieżąco wyjaśniane i przeksięgowywane na właściwy paragraf bądź zwracane na wniosek. Zrealizowane w 2024 r. dochody w § 0950 <i>Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów</i> w kwocie 112,2 tys. zł (1,2%) były większe o 212% od zaplanowanych w tym paragrafie (36 tys. zł). Dyrektor Sądu wyjaśniła, że prognozując wielkość dochodów na 2024 r., wzięto pod uwagę dane z lat ubiegłych (2021, 2022) i cztery pierwsze miesiące 2023 r. Na uzyskane w 2024 r. dochody składały się głównie wpłaty z tytułu odszkodowań dotyczące reklamacji i kar umownych za opóźnienie dostawy od jednego podmiotu (112 tys. zł). (akta kontroli str. 138-140, 171, 175, 195, 231, 233, 237-248, 507, 970) 1.2. Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2024 r. wyniosły 2632,5 tys. zł i były mniejsze od stanu takich należności na koniec 2023 r. o 575,1 tys. zł (o 17,9%). Zaległości netto na koniec 2024 r. wyniosły 1940,6 tys. zł i były mniejsze od zaległości na koniec 2023 r. o 82 tys. zł (o 4,1%). Największe należności i zaległości netto na koniec 2024 r. dotyczyły dochodów z tytułu: – grzywien od osób fizycznych (§ 0570) – należności wyniosły 2198,3 tys. zł (81,3% należności z 2023 r.), w tym zaległości netto stanowiły kwotę 1717,9 tys. zł (94,1% zaległości netto z 2023 r.), – opłat i kosztów sądowych (§ 0630) – należności wyniosły 383,3 tys. zł (87,9%), w tym zaległości netto stanowiły kwotę 202,8 tys. zł (130,3%), – wpłat z tytułu konfiskaty mienia (§ 0990 <i>Wpłaty z tytułu konfiskaty mienia i przypadku przedmiotów na rzecz Skarbu Państwa</i>) – należności wyniosły 43,4 tys. zł (101,4%), w tym zaległości stanowiły kwotę 13,3 tys. zł (44,2%). (akta kontroli str. 171, 174-178, 196)

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Ustawa budżetowa na 2024 r. z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 122, ze zm.).

Dyrektor Sądu wyjaśniła, że przyczyną zwiększenia się w 2024 r. w porównaniu do 2023 r. zaległości netto z tytułu opłat i kosztów sądowych (§ 0630) o 30,3% (47,2 tys. zł) były opóźnienia dłużników w spłacaniu należności ratałnych lub dokonywaniu wpłat w kwotach innych niż wskazane w orzeczeniu Sądu, co miało wpływ na to, iż cała zaległość była wykazywana jako wymagalna. Przyczyną był również brak reakcji dłużników na odebrane wezwanie do zapłaty (oczekiwanie na dalsze decyzje w sprawie przez Sąd). W dalszej części wyjaśnień Dyrektor Sądu podała, że po wpływie wniosku dłużnika o rozłożenie należności na raty, zaległość w dalszym ciągu widniała jako wymagalna, mimo wyznaczenia terminu posiedzenia przez Sąd celem rozpoznania danego wniosku i wydania postanowienia. Do przyczyn zwiększenia zaległości należało również zaliczyć długie oczekiwanie na zakończenie egzekucji komorniczej.

(akta kontroli str. 231, 234)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Plan wydatków budżetowych Sądu na 2024 r. został ustalony w wysokości 41 765 tys. zł. W ciągu roku budżetowego, na podstawie decyzji Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie (dysponent części 15/06) oraz decyzji Dyrektora SR⁸, dokonano zmian planu wydatków, zwiększając go *per saldo* o kwotę 9530,7 tys. zł (o 22,8%), tj. do 51 295,7 tys. zł.

W 2024 r. Sąd zrealizował wydatki w wysokości 50 761,2 tys. zł (99% planu po zmianach). W porównaniu do roku 2023 były one większe o 7245 tys. zł tj. o 16,6% (wynikało to głównie ze wzrostu wynagrodzeń, co opisano szczegółowo w dalszej części wystąpienia pokontrolnego). W 2024 r. największe wydatki zrealizowano w rozdziale 75502 *Jednostki sądownictwa powszechnego* (97% wydatków ogółem), z tego w:

- § 4010 *Wynagrodzenia osobowe pracowników* 19 015,2 tys. zł (37,5% wydatków ogółem),
- § 4030 *Wynagrodzenia osobowe sędziów i asesorów* 12 541,5 tys. zł (24,7%),
- § 4610 *Koszty postępowania sądowego* 4534,7 tys. zł (8,9%),
- § 4110 *Składki na ubezpieczenia społeczne* 3461,1 tys. zł (6,8%),
- § 4040 *Dodatkowe wynagrodzenie roczne* 1980,3 tys. zł (3,9%),
- § 4170 *Wynagrodzenia bezosobowe* 1815,6 tys. zł (3,6%),
- § 3030 *Różne wydatki na rzecz osób fizycznych* 1461,6 tys. zł (2,9%),
- § 4300 *Zakup usług pozostałych* 1248,8 tys. zł (2,5%).

Pozostałe wydatki w 2024 r. zrealizowano w rozdziałach 75312 *Uposażenia sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne* (1470,3 tys. zł), 75595 *Pozostała działalność* (31,5 tys. zł) oraz 85195 *Pozostała działalność* (9,1 tys. zł).

(akta kontroli str. 112, 172, 173, 179-190, 249, 250, 491-494, 497-575)

Plan pierwotny SR na 2024 r. w rozdziale 75595 § 4590 *Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych* zmniejszono z 142 tys. zł do 42 tys. zł, a wykonanie wyniosło 31,5 tys. zł (22% planu pierwotnego), natomiast w rozdziale 75502 § 4700 *Szkolenia pracowników* plan pierwotny zmniejszono

⁸ Z tego 41 zmian dokonanych przez Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie i 6 zmian dokonanych przez Dyrektora SR.

z 103 tys. zł do 48,4 tys. zł, a wykonanie wyniosło 23,4 tys. zł (23 %), a w § 4710 *Wpłaty PPK finansowane przez podmiot zatrudniający* plan pierwotny zmniejszono z 238 tys. zł do 64,7 tys. zł i wykonano na zaplanowanym poziomie (27%).

Dyrektor Sądu wyjaśniła, że wielkość wydatków w § 4590 prognozuje się na podstawie danych wydziałów merytorycznych, jednakże kary i odszkodowania są zależne od postępowania sądowego. Nie można przewidzieć ich wysokości na podstawie analizy kierunku ich zmian (wzrostu w poszczególnym roku bądź spadku). Z kolei niski wskaźnik wykonania planu pierwotnego w § 4700 wynikał z faktu, że w trakcie roku budżetowego 2024, pracownicy skorzystali w dużej mierze ze szkoleń zaoferowanych i zorganizowanych przez KSSiP⁹. Szkolenia te były nieodpłatne, odbywały się często zdalnie i nie wymagały ponoszenia kosztów delegacji. Grupą zawodową, która wykazuje największe potrzeby szkoleniowe, są kuratorzy. Jednak często i oni korzystają z bezpłatnych konferencji i szkoleń organizowanych przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych, Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień, Kuratora Sądu Okręgowego. Mniejsze wykonanie wydatków w stosunku do pierwotnego planu w § 4710 wynikało z rezygnacji pracowników z udziału w programie PPK.

(akta kontroli str. 112, 249, 250, 486, 487, 728-732)

Największy procentowo wzrost realizacji wydatków w 2024 r. w porównaniu do wykonania roku 2023 odnotowano w rozdziale 75502, w:

- § 4410 *Podróże służbowe krajowe* wzrost o 93% (59,7 tys. zł), co wynikało ze wzrostu kosztów dojazdów sędziów do siedziby sądu oraz kosztów dojazdów służbowych kuratorów zawodowych;
- § 3030 *Różne wydatki na rzecz osób fizycznych* wzrost o 53% (504 tys. zł) wynikał ze wzrostu wypłat ryczałtów kuratorom społecznym i rekompensat ławniczych;
- § 4270 *Zakup usług remontowych* wzrost o 45% (139,6 tys. zł) wynikał ze wzrostu kosztu serwisu drukarek oraz ujętego w planie na 2024 r. remontu wybranych pomieszczeń w V Zamiejscowym Wydziale Ksiąg Wieczystych w Proszowicach;
- § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia* wzrost o 42% (183,8 tys. zł) wynikał z zakupu wyposażenia o znacznej wartości (foteli obrotowych sędziowskich na salę rozpraw, cyfrowych aparatów telefonicznych w związku z funkcjonującym w ramach Apelacji Krakowskiej systemu telefonii IP¹⁰);
- § 4440 *Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych* wzrost o 36% (162,1 tys. zł) wynikał ze wzrostu kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej ogłaszanego obwieszczeniem Prezesa GUS.

(akta kontroli str. 112, 249, 250, 486, 728-731)

W 2024 r. plan finansowy Sądu nie był zwiększany środkami pochodzącymi z rezerw celowych budżetu państwa i rezerwy ogólnej budżetu państwa. Nie realizowano wydatków z budżetu środków europejskich. W latach 2023–2024 nie wystąpiły wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego i zostały

⁹ Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, dalej: KSSiP.

¹⁰ Telefonii IP (telefonii internetowej) to ogólny termin określający technologie, produkty i usługi, które wykorzystują połączenia z przełączaniem pakietów protokołu internetowego w celu obsługi połączeń głosowych, poczty głosowej, połączeń wideo, wideokonferencji, faksowania i przesyłania wiadomości błyskawicznych (IM).

przeniesione na następny rok. Sąd nie był uprawniony do ponoszenia wydatków majątkowych¹¹.

(akta kontroli str. 14, 18, 21-26, 112)

Wydatki Sądu w 2024 r. w podziale na grupy ekonomiczne obejmowały wydatki bieżące jednostek budżetowych w kwocie 47 794,9 tys. zł (121,4% pierwotnego planu finansowego i 98,9% planu finansowego po zmianach) oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 2966,3 tys. zł (124,4% pierwotnego planu finansowego i 98,6% planu finansowego po zmianach). W porównaniu do roku 2023 w obu grupach odnotowano wzrost wydatków, tj. wydatki bieżące jednostek budżetowych zwiększyły się o 6462,9 tys. zł (o 15,6%), a świadczenia na rzecz osób fizycznych o 782,1 tys. zł (o 35,8%).

(akta kontroli str. 112, 191-194, 249, 250, 491-575)

Dyrektor Sądu wyjaśniła, że wzrost wydatków bieżących jednostek budżetowych w 2024 r. wynikał ze wzrostu wynagrodzenia osobowego pracowników i dodatkowego wynagrodzenia rocznego, jak również z wprowadzenia w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. o *kuratorach sądowych*¹² nowego rodzaju świadczenia. Dotyczyło to ryczałtu na pokrycie zwiększonych kosztów dojazdów służbowych wyliczanych jako % od wartości kwoty bazowej określonej przez ustawę budżetową (art. 15 ust. 5a ustawy o *kuratorach sądowych*). Dyrektor Sądu wskazała, że z uwagi na dokonanie zmiany tych przepisów w połowie roku, oraz fakt, że ryczałt mógł zostać wypłacony na wniosek kuratora złożony do Prezesa Sądu Okręgowego i po podpisaniu umowy, wydatki w 2023 r. z tego tytułu były niewielkie (20,1 tys. zł) w porównaniu do wydatków w 2024 r. (75,1 tys. zł). W sprawie przyczyn zwiększenia się świadczeń na rzecz osób fizycznych w 2024 r. Dyrektor Sądu podała, że wynikało to ze wzrostu uposażeń sędziów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych (§ 3110 *Świadczenia społeczne*) na podstawie decyzji Ministra Sprawiedliwości, średnio na osobę o 28,67%, a także ze wzrostu ryczałtu za sprawowanie jednego dozoru lub nadzoru dla kuratorów (§ 3030 *Różne wydatki na rzecz osób fizycznych*) w związku ze wzrostem kwoty bazowej (o 20%), od której ustala się ryczałt.

(akta kontroli str. 486, 726, 727)

W 2024 r. planowane wydatki SR zostały zablokowane przez Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 177 ust. 1 pkt 3 ustawy o *finansach publicznych* w łącznej kwocie 524,5 tys. zł (tj. 1% planu po zmianach). Środki te zostały zablokowane w związku z powstałymi oszczędnościami w planie finansowym wydatków SR¹³, z czego:

- 5 grudnia 2024 r. 400 tys. zł w rozdziale 75502, z tego 120 tys. zł w § 4000 *Grupa wydatków bieżących*¹⁴, 55 tys. zł w § 4270 *Zakup usług remontowych*, 200 tys. zł w § 4610 *Koszty postępowania sądowego*, 25 tys. zł w § 4700 *Szkolenie pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej*;
- 31 grudnia 2024 r. 124,5 tys. zł, z tego 41 tys. zł w rozdziale 75312 § 3110 *Świadczenia społeczne*, 80 tys. zł w rozdziale 75502 § 4610, 3,5 tys. zł w rozdziale 75595 § 4590.

(akta kontroli str. 112, 488-490, 576-586)

¹¹ Zgodnie z art. 179 § 3 pkt 1 i § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz.U. z 2024 r. poz. 334, ze zm.) działalność inwestycyjną sądu prowadzi – dla sądów rejonowych działających na obszarze apelacji, w których powołano dyrektora sądu – dyrektor sądu apelacyjnego.

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 1095, dalej: *ustawa o kuratorach sądowych*

¹³ Dotyczyło to wydatków bieżących jednostek budżetowych, uposażeń sędziów w stanie spoczynku, kosztów postępowania sądowego, odszkodowań Skarbu Państwa.

¹⁴ Dotyczy § 4300 *Zakup usług pozostałych*.

Wydatki na wynagrodzenia osobowe (§ 4010, § 4030 i § 4040) w 2024 r. wyniosły 33 537 tys. zł i stanowiły 100% wydatków zaplanowanych po zmianach. W porównaniu do wydatków poniesionych w 2023 r. (28 205,6 tys. zł) były większe o 5331,4 tys. zł (15,8%). Dyrektor SR wyjaśniła, że na podstawie decyzji Ministra Sprawiedliwości z 14 marca 2024 r.¹⁵ wynagrodzenia pracowników w § 4010 wzrosły o 20% z wyjątkiem referendarzy, których wynagrodzenie wzrosło o 28,7%. W § 4030 na podstawie ww. decyzji wynagrodzenia sędziów i asesorów wzrosły o 28,7%. Plan dodatkowego wynagrodzenia rocznego (§ 4040) zwiększył się w 2024 r. w stosunku do 2023 r. o 7,8% (tj. o kwotę podwyżki wynagrodzeń w 2023 r.).

(akta kontroli str. 112, 172, 173, 249, 250, 252, 254-256, 264-270)

Według danych ujętych w sprawozdaniu Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach przeciętne zatrudnienie w 2024 r. w przeliczeniu na pełny etat wyniosło 233,37 osób i było większe o 0,51 w stosunku do przeciętnego zatrudnienia w 2023 r. (232,86). Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2024 r. wyniosło 12 tys. zł i zwiększyło się o 19% w stosunku do 2023 r. (10,1 tys. zł). W 2024 r. w porównaniu do roku poprzedniego w grupie:

- a) osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń wynagrodzenie zwiększyło się o 1,2 tys. zł (z 7,2 tys. zł do 8,4 tys. zł), przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia o 1,48 osoby;
- b) kuratorów sądowych wynagrodzenie zwiększyło się o 1,9 tys. zł (z 10 tys. zł do 11,9 tys. zł), przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia o 0,96 osoby;
- c) asesorów sądowych wynagrodzenie zwiększyło się o 2,5 tys. zł (z 13,1 tys. zł do 15,6 tys. zł), przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia o 1,3 osoby;
- d) sędziów wynagrodzenie zwiększyło się o 3,4 tys. zł (z 19,4 tys. zł do 22,8 tys. zł), przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia o 2,3 osoby;
- e) referendarzy sądowych wynagrodzenie zwiększyło się o 2,6 tys. zł (z 14,8 tys. zł do 17,4 tys. zł), przy zbliżonym poziomie przeciętnego zatrudnienia (wzrost o 0,06);
- f) asystentów sędziów wynagrodzenie zwiększyło się o 2 tys. zł (z 7 tys. zł do 9 tys. zł), przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia o 1 osobę.

(akta kontroli str. 112, 113, 160-169, 249, 250)

Dyrektor Sądu wyjaśniła, że większe przeciętne zatrudnienie w 2024 r. w porównaniu do 2023 r. dotyczyło zwiększenia limitu etatów SR w grupie sędziów i było spowodowane decyzjami etatowymi Ministerstwa Sprawiedliwości, przy czym w 2024 r. delegacje dziewięciu sędziów do sądu okręgowego realnie obniżały liczbę orzeczników w wydziałach w rejonie.

(akta kontroli str. 252, 253, 256-263, 271-289, 971, 972)

Zobowiązania Sądu na koniec 2024 r. wyniosły 3451,1 tys. zł i były większe o 456,6 tys. zł (15,2%) od zobowiązań na koniec 2023 r. Główną pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (2626,9 tys. zł, 76,1% zobowiązań). Pozostałe zobowiązania dotyczyły wynagrodzeń biegłych, kuratorów i tłumaczy, bieżącej działalności Sądu (energia elektryczna, ciepła, przesyłki pocztowe, usługi

¹⁵ Zwiększenia środków z tytułu waloryzacji wynagrodzeń.

telekomunikacyjne), a także zasądzonych wyroków sądowych i ryczałtów. W 2024 r. nie wystąpiły w SR zobowiązania wymagalne, a co za tym idzie nie płacono odsetek od nieterminowych zobowiązań.

(akta kontroli str. 112, 172, 173, 249, 250, 290, 291)

W sprawozdaniu Rb-28 za 2024 r. w rozdziale 75502 § 4580 *Pozostałe odsetki* wykazano kwotę 13,9 tys. zł, stanowiącą wypłatę odsetek od wyrównania wynagrodzeń sędziów za lata 2021, 2022, wynikających z zasądzonych wyroków sądowych, którym nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

(akta kontroli str. 249, 250, 587-630)

W 2024 r. 12 osób (niebędących pracownikami SR) wykonywało zadania w Sądzie na podstawie zawartych umów zleceń trwających co najmniej trzy miesiące lub powtarzane przez ten okres, z tego:

- 10 osób wykonywało zadania podstawowe, w tym dziewięć osób świadczyło usługi kuratora społecznego w zakresie działalności wychowawczej, korekcyjno-edukacyjnej w ośrodku kuratorskim Sądu oraz jedna osoba wykonywała czynności pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych;
- dwie osoby wykonywały zadania pomocnicze, obejmujące dozór kotłowni w budynku Sądu w Proszowicach.

Wydatki na realizację tych umów wyniosły łącznie 169,6 tys. zł (rozdział 75502 § 4170 *Wynagrodzenia bezosobowe*) i były wyższe od wydatków poniesionych w 2023 r. o 50,2 tys. zł (ogółem w 2023 r. zawarto dziewięć umów).

Szczegółowa kontrola czterech umów¹⁶ zlecenia zawartych z osobami niebędącymi pracownikami SR (po dwie umowy dot. wykonywania zadań podstawowych¹⁷ i pomocniczych¹⁸) wykazała, że zawarcie tych umów było zasadne i wynikało z konieczności zapewnienia bieżącej realizacji zadań Sądu. Na podstawie tych umów zleceń powierzono wykonywanie czynności pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych, świadczenie usługi kuratora społecznego w zakresie działalności wychowawczej, korekcyjno-edukacyjnej w ośrodku kuratorskim oraz dozór kotłowni gazowej. Prace zostały wykonane zgodnie z ustalonymi w umowach warunkami, a na ich realizację wydatkowano w 2024 r. 30,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 110, 111, 115-127, 631-725)

W 2024 r. wydatki na zakup (zlecenie) usług doradczych i eksperckich wyniosły 76,7 tys. zł (rozdział 75502 § 4270 *Zakup usług remontowych*, § 4300 *Zakup usług pozostałych*, § 4380 *Zakup usług obejmujących tłumaczenia*). W wyniku badania pięciu umów¹⁹ we wszystkich objętych kontrolą paragrafach klasyfikacji budżetowej (76,3 tys. zł, tj. 99,5% wydatków) stwierdzono, że zlecone prace wykonano terminowo i w pełnym zakresie. Płatności z tytułu realizacji zleceń zostały dokonane zgodnie z zawartymi umowami. Zlecenie tych usług przez SR zapewniło sprawność w zakresie realizacji zadań Sądu.

(akta kontroli str. 114, 210-221, 223, 475-485, 820-943)

¹⁶ Dobór celowy według osądu kontrolera.

¹⁷ Dot. umowy zlecenia zawartej na wykonywanie czynności *Pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych* oraz umowy z kuratorem społecznym.

¹⁸ Dot. umów zlecenia zawartych z dwoma osobami na wykonywanie dozoru kotłowni gazowej.

¹⁹ Dobór celowy według osądu kontrolera. Badaniem objęto umowy: G.260.1.2024 *Świadczenie usługi audytu wewnętrznego w SR*; G.260.1.9. *Obsługa prawna SR w okresie 12 miesięcy* (od 1 czerwca 2024 r. do 31 maja 2025 r.); G.N.022.18.2023 *Obsługa prawna SR w okresie 12 miesięcy* (od 1 czerwca 2023 r. do 31 maja 2024 r.); G.260.2.45.2024 *Kosztorys i przedmiar robót w celu przeprowadzenia remontu w wybranych pomieszczeniach budynku V Zamiejscowego Wydziału Ksiąg Wieczystych w Proszowicach*; G.260.1.4.2024 *Usługa tłumaczenia on-line języka migowego w SR*.

Wykonanie zamówienia na kwotę 0,9 tys. zł, którego przedmiotem było sporządzenie kosztorysu inwestorskiego i przedmiaru w celu remontu pomieszczeń w budynku V Zamiejscowego Wydziału Ksiąg Wieczystych w Proszowicach, zostało zlecone przez Sąd za pośrednictwem e-mail skierowanego do wykonawcy. Dyrektor Sądu podała, że z uwagi na niską kwotę wydatku wykorzystano możliwość zastosowania procedury uproszczonej określonej w *Regulaminie udzielania zamówień publicznych w SR, w których kwota jest mniejsza niż kwota 130 tys. zł*. W związku z niską wartością szacunkową (0,8 tys. zł netto) zastosowano tryb określony w § 3 Regulaminu, tj. do kwoty 25 tys. zł. W dalszej części wyjaśniła, że uzasadnieniem niezawarcia umowy w formie pisemnej było oszacowanie ryzyka nieprawidłowego wykonania usługi przez wykonawcę na niskim poziomie. Wymieniony wykonawca w 2023 r. zrealizował w SR terminowo i prawidłowo usługę o podobnym przedmiocie, ale w szerszym zakresie, dotyczącą pomieszczeń w budynku w Proszowicach. W związku z powyższym oraz niewielką ceną usługi nie zachodziła konieczność i zasadność szukania innego wykonawcy dla sporządzenia tego kosztorysu.

(akta kontroli str. 39-49, 222, 223, 229-236, 292, 336, 337, 482, 483, 820-879)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków Sądu w łącznej wysokości 2155,4 tys. zł, tj. 16,5% wydatków ogółem po wyeliminowaniu wydatków płacowych. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie losowego wygenerowania z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym oraz w sposób celowy. Próba wylosowana metodą monetarną²⁰ objęła 45 dowodów księgowych potwierdzających wydatki w łącznej wysokości 2048,2 tys. zł. Próba wydatków dobranych w sposób celowy wyniosła 107,2 tys. zł (49 dowodów księgowych). Zatwierdzone do wypłaty przez uprawnione do tego osoby dowody księgowe zostały zaksięgowane i ujęte w księgach rachunkowych Sądu. Do dowodów księgowych były załączone dokumenty wskazujące na zrealizowanie wydatku m.in. faktury, rachunki, protokoły odbioru. Realizacja wydatków była zgodna z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w art. 44 ust. 3 ustawy o *finansach publicznych*, tj. zostały one poniesione w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

(akta kontroli str. 114, 115, 141-154, 210-221, 297-320, 475-485, 820-945, 967, 968)

Analiza dokumentacji jednego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego²¹ na kwotę 231,8 tys. zł wydatkowaną w 2024 r., tj. zamówienia, do udzielenia którego zastosowano ustawę z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*²², wykazała m.in., że zostało ono przeprowadzone zgodnie z *upzp*, regulaminem udzielania zamówień publicznych w SR, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 zł oraz regulaminem pracy komisji przetargowej w SR. Umowa z wykonawcą została zrealizowana w sposób prawidłowy pod względem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy, a zamówienie było celowe i służyło realizacji zadań Sądu.

(akta kontroli str. 33-67, 128-137, 734-819)

²⁰ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

²¹ Zamówienie G.261.2.2024 dot. wykonania prac remontowych w wybranych pomieszczeniach w zamiejscowym budynku SR z lokalizacją w Proszowicach.

²² Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, dalej: *upzp*.

W SR sporządzono plan postępowań o udzielenie zamówień publicznych na 2024 r. i zamieszczono go na stronie Biuletynu Zamówień Publicznych 21 marca 2024 r. oraz opublikowano na stronie internetowej Sądu. Po aktualizacji planu postępowań, każdorazowo zamieszczano go na stronie BIP Sądu. Roczne sprawozdanie o udzielonych w 2024 r. zamówieniach zostało sporządzone i przekazane Prezesowi UZP 13 lutego 2025 r., tj. terminowo.
(akta kontroli str. 95-107, 156-159, 251, 946-966)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Wydatki zostały poniesione zgodnie z planem finansowym, służyły realizacji zadań Sądu i zostały rzetelnie skalkulowane. Zamówienie publiczne zostało udzielone zgodnie z przepisami *upzp*.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań jednostkowych Sądu za 2024 rok:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33),
- o zatrudnieniu i wynagrodzeniach (Rb-70),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2024 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

(akta kontroli str. 155,165, 175, 197-209, 249, 250, 320-335, 340-474, 969)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania budżetowe zostały sporządzone terminowo, na podstawie danych ujętych w ewidencji księgowej.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²³ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Kraków, 18 marca 2025 r.

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli
w Krakowie

z up.

Mariusz Gorczyca
p.o. Wicedyrektor

/podpisano elektronicznie/

Kontroler

Wiesław Matras
Główny specjalista
kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

²³ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego na adres do doręczeń elektronicznych NIK. W przypadku zaś doręczania przesyłki listowej z zastrzeżeniami przez operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia.